

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

OBMOČNA ENOTA NOVO MESTO

Adamičeva ulica 2 | 8000 Novo mesto
T 07 39 31 555
E zrsvn.oenm@zrsvn.si | www.zrsvn.si

Številka: 6-II-230/2-O-19/DŽ

Datum: 30.04.2019

Robert Sotler
Predsednik KS Žabja vas
predsednikks@gmail.com

Zadeva: Napoleonova vrba v Žabji vasi

Napoleonova vrba je s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19) določena kot drevesna naravna vrednota lokalnega pomena. Varovana je zaradi svojih izjemnih dimenzij, starosti, izjemne oblike ter pričevalnega pomena. Vrba naj bi bila po pričevanju domačinov zasajena na grobu francoskega vojaka in to v času, ko se je na tem območju zadrževala Napoleonova vojska. Po tej legendi naj bi imela vrba preko 200 let, kar je za to »kratkoživo« drevesno vrsto, ki redko dočaka 100 let, res nekaj izjemnega.

Deblo Napoleonove vrbe se je v preteklosti razklalo na dve polovici, ki sta močno nagnjeni in podprti z lesenima stebroma. Vrba je bila leta 1998 celovito sanirana, krošnja drevesa pa se je nato periodično (cca na 2 leti) obrezovala. Redno vzdrževanje (krajšanje) krošnje je bilo potrebno zaradi bližnjega elektrovođa. Leta 2005 so ob vrbi posadili njeno potomko ter postavili informativno tablo. Na žalost se potomka ni prijela, leta 2007 je bila posajena nova. Krajan KS Žabja vas so leta 2008 z vrbovimi šibjem zaščitili vrbo potomko ter oba nova oporna stebra.

Julija 2018 smo na podlagi terenskega ogleda ugotovili, da eden izmed vrhov ni olistan oz. se je posušil. Nedvoumnega vzroka neolistanosti brez natančnejših raziskav ni bilo mogoče podati, po naši oceni, pa je to verjetno posledica starosti ter fiziološkega pešanja drevesa. Očitno je bil moten/onemogočen pretok hranilnih snovi in vode po drevesnih tkivih, kot posledica pa je nastopilo sušenje krošnje. Če je vrba res stara 200 let (tako pravi legenda o grobu francoskega vojaka), je svojo »naravno« starost podaljšala za več kot 100 let, kar je za to »kratkoživo« drevesno vrsto res nekaj izjemnega. Za primerjavo naj navedemo, da so bile legendarne Plečnikove vrbe v ljubljanskem Trnovskem pristanu, ki so jih zaradi starosti in nevarnosti posekali leta 2007, stare med 60 in 80 let, v obsegu so merile tudi preko 350 cm, visoke pa so bile preko 20 m.

V novembru 2018 se je nato na nas obrnil predstavnik lokalne skupnosti. Ker naj bi se posušil še drugi vrh vrbe, je predlagal posek drevesa. Ker je bilo že konec vegetacijske sezone, seveda dejanskega zdravstvenega stanja vrbe na terenu nismo mogli preveriti/ugotoviti, pa tudi drugače zaradi pričevalnosti nismo bili ravno naklonjeni poseku tega dragocenega drevesa. Poleg tega smo želeli odločitev o poseku drevesa predhodno uskladiti vsaj s predsednikom KS (takrat je bil to še g. Kastelic). Na koncu smo sprejeli odločitev, da se s kakršnimi koli posegi

počaka do pomladi oz. do nove vegetacijske sezone, ko bomo lahko ocenili dejansko stanje vrbe.

Dne 24.04.2019 je na pobudo novega predsednika KS Žabja vas, g. Roberta Sotlerja, potekal terenski sestanek v zvezi s stanjem Napoleonove vrbe. Na sestanku so bili poleg g. Sotlerja in predstavnika ZRSVN OE NM Denisa Žitnika prisotni tudi lastnik zemljišča, na katerem raste vrba (g. Kastelic) ter še nekaj drugih vaščanov. Ugotovili smo, da vrba letos dejansko ni olistala, kar najverjetneje kaže na njen dokončni propad.

Med razpravo o tem, kaj storiti s propadlim drevesom, smo preigrali več možnosti. Želja lokalne skupnosti je, da se vrba na lokaciji ohrani, vendar se zaradi zagotavljanja varnosti skrajša na obeh svojih krakih (preostalih delih krošnje). Potrebno je tudi dodati, da odškodninsko odgovornost od morebitnem nastanku škodnega dogodka nosi lastnik zemljišča.

Na ZRSVN OE NM se zavzemamo za ohranitev preostanka vrbe, saj menimo, da gre za lokalno znamenitost in prepoznavni znak Žabje vasi. Predlagamo, da se ohrani kar največji možni del debla, pri čemer se strinjamo, da se zaradi zagotavljanja varnosti oba kraka lahko delno skrajša. Kot drugo varianto predlagamo, da se deblo vrbe ohrani v celoti, pri čemer bi bilo v tem primeru potrebno okrog debla postaviti varovalno ograjo, ki bi onemogočala dostop do debla drevesa in tako preprečevala nastanek škodnega dogodka. V obeh primerih predlagamo, da se obstoječa podporna stebra zamenja za nova, kar bo pripomoglo k zagotavljanju stabilnosti debla.

V primeru krajšanja debla predlagamo, da se pred kakršnim koli posegom na nivoju lokalne skupnosti opravi razprava o načrtovanih aktivnostih, ob samem drevesu pa postavi začasna obvestilna tabla, ki naključnim obiskovalcem pojasni namen in cilje posega (kdo, zakaj, kako, itd.). Brez tovrstnega obveščanja je ob morebitni sečnji moč pričakovati burne odzive javnosti.

Na sami lokaciji je že posajena potomka Napoleonove vrbe, za katero pa ocenjujemo, da je posajena na neprimerno mesto, saj bo ob rasti kmalu utesnjena s strani obstoječe propadle vrbe. Bolj primerna lokacija bi bila severno od obstoječe vrbe, če bi se s tem seveda strinjal tudi lastnik zemljišča.

S spoštovanjem!

Pripravil:
Denis Žitnik, univ. dipl. inž. gozd.
naravovarstveni svetnik

Vodja OE Novo mesto:
Barbara Kink, univ.dipl.biol. in prof.biologije
naravovarstvena svetnica

Vročiti:

- predsednikks@gmail.com
- spis.